מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר את המנהג להתחיל לבקש גשם בז׳ בחשוון ואת הטעם לכך
- להבין את חשיבות הגשם והמים בארץ ישראל
- לקשר בין מורשת לבין מחזור המים בטבע

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א׳ – הבנה בסיסית

1. ב – ז׳ בחשוון
2. ב – כדי שעולי הרגל יספיקו לחזור הביתה
3. ב – הוא מספק מים לשתייה וגידולים
4. ב – הם הופכים לעננים ויורדים כגשם

חלק ב׳ – נכון או לא נכון

1. לא נכון – היא מתחילה בז׳ בחשוון, אחרי החגים
2. נכון – חיכו שיספיקו לחזור הביתה בלי להירטב
3. נכון – מים מתאדים, הופכים לעננים ויורדים כגשם
4. לא נכון – רוב הגשם יורד בחורף, לא לאורך כל השנה

חלק ג׳ – השלימו את המילה

1. גשם
2. רגל
3. מים
4. חסוך
5. מתאדים

חלק ד׳ – התאימו

1 – ד (תאריך תחילת בקשת הגשם)
2 – א (אנשים שהלכו לירושלים בחג)
3 – ה (מים הופכים לאדים ועולים לשמיים)
4 – ג (קבוצות אדים שנאספים באוויר)
5 – ב (שימוש נכון ולא מבוזבז)

חלק ה׳ – סדרו את מחזור המים

1. השמש מחממת את המים באגמים ובים
2. המים מתאדים ועולים לאוויר
3. האדים נאספים ויוצרים עננים
4. העננים מתקררים והמים יורדים כגשם
5. הגשם חוזר לקרקע, לנהרות ולים

חלק ו׳ – כתיבה אישית

1. משפט אישי ולבבי שפונה לגשם, מזכיר תועלת של המים (שתייה, צמיחה, חיים)
2. דומה: שתיהן עוסקות בציפייה לגשם וחשיבותו. שונה: התחזית מבוססת על מדע ותצפית, הבקשה מבוססת על תפילה ואמונה

כרטיס יציאה – מה לחפש

- ז׳ בחשוון
- כדי שעולי הרגל יספיקו לחזור הביתה
- שניהם עוסקים בחשיבות הגשם למים ולחיים בארץ ישראל

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח את השיעור בחיקוי צלילי גשם כדי ליצור אווירה לפני העבודה על הדף
- מומלץ לשלב את ניסוי 'גשם בשקית' לפני מילוי חלק הסדר כדי שהתלמידים יבינו ויזואלית את מחזור המים
- ניתן להתאים את חלק הכתיבה האישית לפי רמת הכיתה – לצעירים יותר אפשר לצייר במקום לכתוב

דף תרגול: ותן טל ומטר – מחכים לגשם

דף התלמיד/ה **עולים חדשים**

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בז׳ בחשוון מתחילים לבקש גשם בתפילה. נלמד למה זה קורה דווקא אז, ולמה גשם ומים כל כך חשובים.

📖 מילון קטן:

ותן טל ומטר	בקשה בתפילה שמבקשת מהשם גשם וטל
ז׳ בחשוון	התאריך העברי שבו מתחילים לבקש גשם
עולי רגל	אנשים שהלכו ברגל לירושלים בחגים
מחזור המים	התהליך שבו מים עולים לשמיים ויורדים כגשם
ברכה	משפט טוב שמאחלים למישהו או למשהו
תחזית	ניחוש מדעי על מזג האוויר הקרוב
חיסכון במים	שימוש נכון ולא מבוזבז במים

1 חלק א׳ – הבנה בסיסית

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. באיזה תאריך מתחילים לבקש גשם?

א) א׳ בתשרי ב) ז׳ בחשוון ג) ט״ו בשבט ד) כ׳ בכסלו

2. מה הסיבה לחכות עם הבקשה?

א) כי אז מתחיל החורף הרשמי ב) כדי שעולי הרגל יספיקו לחזור הביתה ג) כי זה יום החג

ד) בגלל תחזית מדעית

3. למה הגשם כל כך חשוב בארצנו?

א) הוא לא חשוב כלל ב) הוא מספק מים לשתייה וגידולים ג) הוא רק לקישוט

ד) הוא מגיע כל יום בקיץ

4. מה קורה למים אחרי שהם עולים לשמיים?

א) הם נעלמים לנצח ב) הם הופכים לעננים ויורדים כגשם ג) הם נשארים באוויר לתמיד

ד) הם הופכים לשלג בלבד

2 חלק ב׳ – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	בקשת הגשם מתחילה מיד בראש השנה	☐	☐
2	עולי הרגל חזרו מירושלים לפני תחילת בקשת הגשם	☐	☐
3	מחזור המים הוא תהליך שבו מים חוזרים שוב ושוב בטבע	☐	☐

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
4	בארץ ישראל יש גשם בכל עונות השנה באותה מידה	☐	☐

3 חלק ג׳ – השלימו את המילה

השלימו את המילה החסרה.

1. מתחילים לבקש _____ בז׳ בחשוון

2. עולי ה _____ היו צריכים להספיק לחזור הביתה

3. תהליך שבו מים עולים לשמיים וחוזרים כגשם נקרא מחזור ה _____

4. כדי לא לבזבז מים חשוב ל _____ בהם

5. עננים נוצרים כאשר מים _____ ועולים לאוויר

4 חלק ד׳ – התאימו

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. ז׳ בחשוון	___	**א.** אנשים שהלכו לירושלים בחג
2. עולי רגל	___	**ב.** שימוש נכון ולא מבוזבז
3. אידוי	___	**ג.** קבוצות אדים שנאספים באוויר
4. עננים	___	**ד.** תאריך תחילת בקשת הגשם
5. חיסכון במים	___	**ה.** מים הופכים לאדים ועולים לשמיים

5 חלק ה׳ – סדרו את מחזור המים

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	המים מתאדים ועולים לאוויר
☐	האדים נאספים ויוצרים עננים
☐	הגשם חוזר לקרקע, לנהרות ולים
☐	השמש מחממת את המים באגמים ובים
☐	העננים מתקררים והמים יורדים כגשם

6 חלק ו׳ – כתיבה אישית

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. כתבו ברכה קצרה לגשם, כאילו אתם מדברים אליו ישירות

2. השוו בין תחזית מדעית לגשם לבין הבקשה המסורתית לגשם – מה דומה ומה שונה ביניהן?

כרטיס יציאה

באיזה תאריך מתחילים לבקש גשם בתפילה?

מדוע מחכים עד אז?

מה הקשר בין מחזור המים לבין בקשת הגשם?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀